

Deres ref:
Vår ref: 2021/175249
Dato: 01.09.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING - ENDRING AV VISSE FORURENSENDE STOFFER I NÆRINGSMIDLER

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

Forskriftsutkastet innebærer at grenseverdier for kadmium i visse næringsmidler, deriblant frukt og grønnsaker, revideres.

Grenseverdiene er en følge av at EU har gitt tilsvarende grenseverdier inntatt i forordning (EF) 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler. Denne forordningen med endringsforordninger gjelder som norsk forskrift jf. § 3 i forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler.

Bakgrunnen for forslaget

Det følger av forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om visse forurensende stoffer i næringsmidler at forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler med endringsforordninger gjelder som norsk forskrift.

EU-kommisjonen vurderer løpende, bl.a. på grunnlag av EFSA's risikovurderinger, om disse grenseverdiene bør endres, både mht. stoff, nivået på grenseverdiene og hvilke næringsmidler en grenseverdi gjelder for. Norge deltar på lik linje med EUs medlemsland i utviklingen av dette regelverket.

Forslaget til denne endringsforskriften bygger på EU-Kommisjonens endringsforordning (EU) 2021/1323 av 10. august 2021 som endrer forordning (EC) 1881/2006 vedrørende grenseverdier for kadmium i visse næringsmidler. Forordningen følger vedlagt høringsbrevet. Dette er på dansk da norsk oversettelse ikke foreligger pr. i dag.

Endringsforordningen er EØS-relevant, dvs. at den vil bli tatt inn i EØS-avtalen, vedlegg II kap.XII pkt. 54 zzzz. Dette innebærer at forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om visse forurensende stoffer i næringsmidler må endres slik at endringsforordningen også blir gjeldende som norsk forskrift.

Nærmere om grenseverdiene

Kadmium er et tungmetall som finnes naturlig i jordskorpen i små mengder og frigis til miljøet ved vulkanutbrudd og erosjon av fjell. Større mengder kadmium kan forekomme i områder med spesiell geologi. Dette gjelder spesielt i visse områder med alunskifer i grunnen. Miljøet kan også forurenses av kadmium fra jordbruks- og industriutslipp, samt at det kan forekomme naturlig i fosfatholdig gjødsel. Kadmium tas opp av planterøttene, men kadmiuminnholdet i matplantene vil variere med plantesort, forhold på voksestedet, jordtype og surhetsgraden i jorda

Kadmium har toksiske effekter på nyrene. EUs mattrykghetsorgan (EFSA) satte i 2009 tolerabelt ukentlig inntak (tålegrense) til 2,5 µg/kg kroppsvekt. EFSA konkluderte videre med at den gjennomsnittlige eksponeringen for voksne i EU er nær, eller litt over, tålegrensen. EFSA konkluderte også med at undergrupper som vegetarianere, barn, røykere og mennesker som bor i sterkt forurensede områder, kan ha et inntak opp til to ganger tålegrensen. Av den grunn konkluderte EFSA med at eksponeringen for kadmium på befolkningsnivå må reduseres. I tillegg publiserte EFSA en vitenskapelig rapport i 2012 der de bekreftet at barn og voksne med en eksponering på 95 persentilen kunne overskride tålegrensen.

Europakommisjonen fulgte opp EFSA's konklusjon ved å fastsette nye grenseverdier for kadmium i barnemat og sjokolade- og kakaoprodukter i 2014. En reduksjon av eksisterende grenseverdier for kadmium i f.eks. frukt og grønnsaker var ikke hensiktsmessig på det tidspunktet. Derfor vedtok Europakommisjonen en anbefaling (kommisjonsanbefaling (EU) 2014/193/EU) som oppfordret medlemsstatene til å sikre at tilgjengelige kadmiumreduserende tiltak tas i bruk, samt samle og rapportere inn ytterligere forekomstdata om kadmiumnivåer i næringsmidler. Nyere forekomstdata fra medlemsstatene viser at det for enkelte kategorier næringsmidler er mulig å senke dagens grenseverdier. I endringsforordningen er det derfor satt lavere grenseverdier for kadmium i flere typer frukt og grønnsaker. Det er også gitt en grenseverdi for kadmium i salt.

Overgangsbestemmelser

Næringsmidler som er lovlig satt på markedet før ikrafttreddelsen av de nye grenseverdiene, kan forbli på markedet inntil 28. februar 2022.

Konsekvensvurdering

De foreslåtte grenseverdiene vurderes ikke å innebære vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for næringsutøvere eller myndigheter ut over generelle forpliktelser til farevurdering, overvåkning, analyser og kontroll basert på risiko for overskridelser. Mattilsynets egne analyser viser forekomstdata som stort sett er under de foreslåtte grenseverdiene. I enkelte områder som inneholder høyt innhold av alunskifer, og dermed kadmium, i jorda kan det derimot være mer utfordrende med lavere grenseverdier. Det eksisterer imidlertid enkelte kadmiumreduserende tiltak som kan tas i bruk.

Høringssvar

[Høringssvar sendes via Mattilsynets nettside.](#)

Alle høringssvar vil bli offentliggjort.

Høringsfrist: 15. oktober 2021

Med hilsen

Are Tømmerberg Sletta
Seksjonssjef, kjemisk mattrygghet

Vedlegg:

1. Endringsforskrift
2. Forordning (EU) 2021/1323 (Dansk versjon)

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*